

Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет
Кафедра політичних наук

УДК 32.001.76
ББК 66.0
П 50

**ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА
ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали II міжвузівської
науково-практичної конференції молодих політологів.
24 листопада 2010 р. – Рівне: РДГУ, 2011. – 194 с.

ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Ухвалено до друку рішенням кафедри політичних наук РДГУ.
Протокол № 2 від 17 лютого 2011 р.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2011

Рівне – 2011

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

<i>Мельник Алла</i>	Політика пам'яті особистості	9
<i>Сайгафарова Елеонора</i>	Середній клас як основа стабільного розвитку сучасної України	11
<i>Малиновська Наталія</i>	Політика європейських держав щодо іммігрантів-мусульман	13
<i>Макарук Надія</i>	Агенти політичної соціалізації студентської молоді в Україні	16

СЕКЦІЯ 1. Теоретичні аспекти аналізу політичної модернізації

<i>Байрак Сергій</i>	Інститути громадянського суспільства і держава	19
<i>Гаврилюк Світлана</i>	Маніпулятивна складова політичної влади	21
<i>Кац Еліна</i>	Інформаційний простір і побудова громадянського суспільства	23
<i>Куницька Ганна, Троценко Валерій</i>	Проблема більшості та меншості в теорії демократії	26
<i>Мишляєв Тарас</i>	Членство в Євросоюзі як чинник трансформації національних політичних систем	28
<i>Мельник Ірина</i>	Сутність і різновиди політичного екстремізму	30
<i>Патлашинська Ірина</i>	Типологічні особливості миротворчої діяльності	33
<i>Венгринюк Лілія</i>	Статус нації як інституційованої форми та випадкове явище Роджерса Брюейкера	36

<i>Камзьол Валентина</i>	Інформаційне забезпечення діяльності громадських організацій	39
<i>Криворучко Наталія</i>	Тоталітаризм і XXI століття	42
<i>Герасимчук Іванна</i>	Роль партій у політичній модернізації суспільства	45
<i>Левчук Юрій</i>	Авторитарна і демократична моделі політичної модернізації	47
<i>Горбатюк Катерина</i>	Демократія і неопатримоніалізм у сучасних теоріях політичного розвитку	49
<i>Гривіцький Вадим</i>	Розвиток пеніцітарної системи в умовах модернізації	51
<i>Житнік Олена</i>	Основні технології формування іміджу політичного лідера	54
<i>Левіцький Андрій</i>	Сучасні інформаційні технології як чинник демократизації	56
<i>Осадчук Олена</i>	Політичний імідж як технологія	60
<i>Стельмах Валерій</i>	Механізми представницької демократії	62
СЕКЦІЯ 2. Політична модернізація: міжнародний та регіональний досвід		
<i>Бойківський Любомир</i>	Лібералізація газового ринку ЄС: виклик для Росії	65
<i>Генега Ірина</i>	Концептуальні засади зовнішньої політики Російської Федерації	68
<i>Коваленко Людмила</i>	Європейський союз: нормативно-правове забезпечення виборчого процесу	70
<i>Петрович Інна</i>	Електоральний аналіз сучасної політичної ситуації в країнах Латинської Америки	72

<i>Руденко Катерина</i>	Націоналістичні партії Великобританії	74
<i>Стукан Ірина</i>	Особливості інтеграції Хорватії до Європейського уроки для України	75
<i>Федорак Світлана</i>	Проблема невизнаних держав Кавказького регіону: зовнішньополітичний фактор	79
<i>Брень Сергій</i>	Загальна ситуація зі свободою слова в Республіці Білорусь	81
<i>Варжель Надія</i>	Студентський революційний рух у Росії кінця XIX - початку XX ст. як фактор політичної модернізації	83
<i>Климчук Тетяна</i>	Стратегія розширення НАТО за рахунок східних країн	84
<i>Конончук Оксана</i>	Реформи М.М. Сперанського і їх роль у модернізації політичної системи Російської імперії	86
<i>Кобець Сергій</i>	Відносини РФ та НАТО на сучасному етапі розвитку системи колективної безпеки	88
<i>Мельник Наталія</i>	Проблема взаємних територіальних претензій між Україною та Румунією	90
<i>Сотніков Ілля</i>	Врегулювання конфліктів та миротворчий процес	93
<i>Філіпцов Олексій</i>	Транскордонне співробітництво як чинник європейської інтеграції України	95
СЕКЦІЯ 3. Проблеми і перспективи політичної модернізації в Україні		
Підсекція 1		
<i>Українець Віктор</i>	Профілактика етнічного екстремізму в Україні	97

<i>Карпенюк Юлія</i>	Повноваження виконавчих органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту: вітчизняна специфіка	100
<i>Артемов Віталій</i>	Вплив зовнішньополітичних факторів на національні інтереси України	102
<i>Багнюк Олександр</i>	Перспективи України на сучасному етапі євроінтеграції	105
<i>Бразалук Любов</i>	Розвиток інституту президентства в Україні	107
<i>Вавуліч Олександр</i>	Проблеми базування Чорноморського флоту Російської федерації на території України	110
<i>Вусатий Борис</i>	Спортивна політика України в умовах глобалізації	112
<i>Васильєва Олександра</i>	Жіночий рух в Україні як необхідний елемент розвитку громадянського суспільства	115
<i>Галганець Сергій</i>	Вплив ЗМІ на формування електоральної поведінки громадян України	117
<i>Горбова Юлія</i>	Україна і Польща: моделі політичної модернізації	121
<i>Гольберт Юлія</i>	Діяльність молодіжних громадських націоналістичних організацій в Україні	123
<i>Градовий Павло</i>	Перший всеукраїнський референдум	125
<i>Григор'єва Юлія</i>	Особливості формування багатопартійної системи в Україні	127
<i>Дзерун Сергій</i>	Національна ідея як чинник політичної модернізації	129
<i>Карпюк Тарас</i>	Формування німецького етнодемографічного сегменту Волині 1800-1945 рр.	131

<i>Кондратюк Марія</i>	Політико-адміністративна модернізація політичної системи України	134	<i>Пшенична Олена</i>	Політична еліта як чинник демократизації в сучасній Україні	170
<i>Кравчук Інна</i>	Стратегія та напрямки розвитку екологічної політики України за роки незалежності	136	<i>Ралець Андрій</i>	Право на свободу слова і думки в сучасній Україні	173
<i>Красько Ольга</i>	Проблема реалізації прав людини в Україні	139	<i>Самчук Інна</i>	Правляча еліта в Україні: особливості формування та функціонування	175
<i>Кузьменко Віталій</i>	Інформаційна безпека України	141	<i>Сверба Людмила</i>	Громадська оцінка діяльності „помаранчевої” політичної еліти	177
<i>Ліннік Юрій</i>	Цензура і свобода слова в Україні: політичний аспект	144	<i>Сирота Дмитро</i>	Особливості оптимізації виборчого процесу на місцевих виборах 2010 р. в Україні	180
Підсекція 2					
<i>Штука Ірина</i>	Аспекти модернізації політичної системи України	147	<i>Тимошенко Віта</i>	Політичні технології в сучасній Україні	182
<i>Пікула Микола</i>	Місцеві вибори – 2010 в Рівному: погляд зі сторони	150	<i>Шимко Ольга</i>	Модернізація державного управління в контексті реформування політичної системи України	186
<i>Троян Віктор</i>	Національна ідентичність у вимірі сучасного українського суспільства	153	<i>Ярмолюк Оксана</i>	Проблеми молодіжної політики в сучасній Україні	189
<i>Янчарук Олег</i>	Проблеми політичної модернізації в Україні	155	<i>Шмигельська Ольга</i>	Особливості взаємодії державної влади і молоді в процесі демократизації українського суспільства	192
<i>Луцук Марія</i>	Особливості електоральної культури в сучасній Україні	158			
<i>Макарчук Наталія</i>	Вітчизняна специфіка формування іміджу політичного лідера	160			
<i>Мищук Ольга</i>	Вектори еволюції політичної культури сучасної України	163			
<i>Овдійчук Ірина</i>	Проблема демократичності виборчих технологій на президентських виборах 2010 р. в Україні	165			
<i>Ошурко Юлія</i>	Діяльність політичної опозиції як складова демократизації в сучасній Україні	168			

2. Слабкі позиції України у сфері високих технологій, низький рівень розвитку науково-технічного прогресу;

3. Недостатній рівень розвитку сучасної інфраструктури, особливо інформаційної і транспортної, та видів діяльності, що підтримують присутність українських виробників на міжнародних ринках;

4. Невисокий рівень конкурентоспроможності вітчизняних виробників, їх товарів і послуг та економіки країни в цілому;

5. Відсутність масштабних інвестицій в економіку України з боку провідних європейських транснаціональних компаній, що унеможливує входження українських виробників до їх міжнародних розподільчих систем;

6. Складнощі створення й удосконалення фондового ринку;

7. Недостатня готовність інституційної структури в Україні, брак кваліфікованих кадрів, ресурсної бази для виконання відповідних заходів.[6]

Отже, європейська інтеграція України залежить від прогресивної внутрішньої європеїзації. Тому, щоб наміри України викликали довіру, європейська інтеграція мусить стати її пріоритетом у внутрішній політиці. Реформи, що здійснюються поки що вкрай нерішуче й непослідовно, потребують потужного імпульсу.

Для забезпечення майбутньої перспективи євроінтеграції Україні слід припинити політичний безлад; створити якісну нормативно-правову базу та забезпечити її виконання; запевнити своїх західних співробітників у політичній, економічній та соціальній стабільності.

Бразалук Любо

*(студентка 5 курсу Рівненського державного гуманітарного університету спеціальності „Політологія”,
наук.керівник – к.політ.н. Кундеус О.М.)*

РОЗВИТОК ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА В УКРАЇНІ

Заснування в системі державної влади України інституту президентства розпочало новий етап у розвитку української державності та розглядалось його творцями як один із засобів вирішення нагальних проблем українського суспільства. Але вочевидь, що саме по собі заснування поста президента в тій або іншій країні, в тій чи іншій формі, ще не означає завершення формування певної форми інституту президентства з усіма властивими йому в світовій

практиці законодавчими й адміністративними актами, сталою політичною практикою, тісними взаємозв'язками з іншими політичними інститутами і суспільством у цілому.

Упродовж усього періоду існування незалежної України форма владного механізму суттєво змінювалася та набувала нового змісту. Процес зміни інституту президентства в Україні триває і досі, пройшовши складні періоди становлення та реформування через прийняття Конституції та різних законодавчих актів. Це було пов'язано з багатьма факторами, зокрема із трансформацією політичної системи взагалі, чинного законодавства країни, необхідністю відповідати на кризові політичні ситуації, перетягуванням повноважень між гілками влади.

У становленні інституту президентства великого значення набуло прийняття 16 липня 1990 року Декларації про державний суверенітет України. Цей документ містив положення про те, що державна влада в Україні здійснюється за принципом її розподілу на законодавчу, виконавчу та судову. 5 липня 1991 р. Верховна Рада прийняла закони “Про заснування поста Президента Української РСР”, “Про Президента Української РСР” та “Про вибори президента Української РСР”, а Основний Закон УРСР 1978 р. поповнився новим розділом “Президент України”.

Повноваження глави держави на той час були широкими, адже він призначав членів Кабміну, очолював виконавчу владу, мав право вето, керував зовнішньополітичним та оборонним відомствами. У межах виконавчої влади була посада прем'єр-міністра, статус якого визначено не було. Таким чином, структура виконавчої влади, на чолі якої фактично перебували і Президент, і Прем'єр, засвідчує: закони 1991-1992 рр. заклали в Україні формальне поле не для президентської, а напівпрезидентської форми правління.

1 грудня 1991 р. відбулися вибори першого Президента незалежної України, і ним став Л. Кравчук. Отримавши посаду глави новосформованої держави, Л. Кравчук опинився у дуже складному становищі. Вітчизняний механізм законодавчого забезпечення роботи державних інститутів, основні ланки якого були запозичені із досвіду розвинутих країн Заходу, не сприяв ефективній діяльності і призводив до конфліктів між гілками влади.

Боротьба за владні повноваження між прем'єром та президентом призвела до гострої кризи, яку розв'язали шляхом дострокових президентських виборів – 26 червня 1994 р. Президентом України було обрано Л. Кучму. Держава стала чисто президентською республікою. Побудувавши свою систему владних відносин, Л. Кучма на практиці мав значно ширші можливості керування виконавчою і навіть

законодавчою гілками влади, ніж це передбачав Основний Закон. Останній крок президента щодо висунення на майбутніх виборах глави держави кандидата від влади та його ставленика, тодішнього прем'єр-міністра В. Януковича, взагалі призвів до краху ретельно відбудованої ним системи владних відносин. Л. Кучма грав роль не арбітра, навіть коли вибори призвели до гострої кризи в державі, він свідомо посідав чітку позицію однієї сторони. Проте, процеси переоформлення владних відносин та зміна елітного складу на політичній арені спричинили появу нової парламентсько-президентської республіки, де глава держави за нормами оновленої Конституції мав скорочені повноваження.

Період 2000–2004 рр. характеризується проголошенням Всеукраїнського Референдуму. Намагання Президента збільшити свій вплив на прийняття стратегічно важливих державних рішень через зміну президентських повноважень та структури політичної системи країни. У цей період Україна вперше зіткнулась з таким явищем, як опозиція – в основі недовіри до інституту президентства і персонально до Л. Кучми лежало недотримання демократичного принципу реального розподілу влад, що призвело до «помаранчевої революції» – кризи 2004 р.

Кінець 2004–2005 рр. ознаменувався президентськими виборами, «помаранчевою» революцією та прийняттям змін до Конституції. Відбулася зміна обсягу повноважень глави держави та основних гілок влади. Прийняті зміни мали недоліки, які проявилися як в юридичному оформленні, так і в політичній практиці.

2006–2007 рр. – період практичного застосування норм оновленої Конституції. Розвиток владного механізму супроводжувався, перш за все, з'ясуванням взаємин між гілками влади.

1 жовтня 2010 р. Конституційний суд скасував політреформу 2004 року і повернув у дію Конституцію 1996 року. Таким чином, форма правління в Україні перетворюється з парламентсько-президентської на президентсько-парламентську. Згідно з Конституцією 1996 р. Президент призначає за згодою ВР прем'єр-міністра та генерального прокурора. Припиняти їхні повноваження він може одноосібно. Президент призначає за поданням прем'єр-міністра міністрів, керівників інших центральних органів виконавчої влади, а також голів місцевих державних адміністрацій. Припиняти їхні повноваження він може одноосібно.

Таким чином, Президент України як глава держави є лише одним з вищих органів державної влади (поряд з парламентом, урядом, Верховним Судом України, Конституційним Судом України та ін.).

Вавуліч Олександр
(студент 5 курсу Рівненського державного
гуманітарного університету спеціальності „Політологія”,
наук. керівник – к.політ.н. Кундеус О.М.)

ПРОБЛЕМИ БАЗУВАННЯ ЧОРНОМОРСЬКОГО ФЛОТУ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Проблема базування Чорноморського Флоту (ЧФ) Російської Федерації у Севастополі була і залишається найбільш контраверсійною і складною в українсько-російських відносинах і значною мірою визначає і в найближчій перспективі визначатиме їх характер.

Ряд положень угод України з Російською Федерацією щодо перебування ЧФ РФ на території України не відповідає національним інтересам нашої держави. Це проявляється сьогодні в інцидентах в ході навчання російських підрозділів на території Криму, в проблемах контролю за діяльністю, чисельністю та озброєнням ЧФ, у нецільовому використанні відповідної інфраструктури і в багатьох випадках відсутності угод про її оренду, і незаконному утриманні гідрографічних об'єктів. Україна також немає можливості гарантувати відсутність ядерної зброї на кораблях ЧФ, що базуються в українських портах та в арсеналах ЧФ, розміщених на українській території.

Присутність Чорноморського флоту РФ у Криму має геополітичний контекст, оскільки спрямована передусім на збереження російсько-політичного домінування в регіоні. Основними військово-політичними завданнями ЧФ Росії є: контроль над діями НАТО в Чорноморському регіоні, утримання України, Грузії і Молдови в єдиному оборонному просторі СНД, контроль над транспортними та енергетичними коридорами, посилення позицій Росії в зонах нестабільності на Північному Кавказі, Криму та Придністров'ї. Статус Чорноморського флоту Російської Федерації в Україні, його основні параметри, умови перебування та порядок розрахунків визначаються трьома основними документами: "Угодою між Російською Федерацією та Україною про статус та умови перебування Чорноморського флоту Російської Федерації на території України" (Угода про статус ЧФ), "Угодою між Україною і Російською Федерацією про параметри поділу Чорноморського флоту" (Угода про поділ ЧФ) та "Угодою між Урядом України і Урядом Російської Федерації про взаємні розрахунки, пов'язані з поділом Чорноморського флоту та перебуванням Чорноморського флоту Російської Федерації на території України" (Угода про розрахунки за ЧФ). Крім зазначених

Наукове видання

**ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ:
СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали II міжвузівської науково-практичної
конференції молодих політологів**

24 листопада 2010 р.

Підписано до друку 17.02.2011 р. Формат 60x84.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 10,95. Замовлення № 101/1. Наклад 300.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненський державний гуманітарний університет
33028, м. Рівне, вул.С.Бандери,12

П 50 **ПОЛІТИЧНА МОДЕРНІЗАЦІЯ: СВІТОВИЙ
ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.** Матеріали
II міжвузівської науково-практичної конференції
молодих політологів. 24 листопада 2010 р. – Рівне:
РДГУ, 2011. – 194 с.

УДК 32.001.76
ББК 66.0

© Рівненський державний гуманітарний
університет, 2011